

Suomen musiikkioppilaitosten liiton eduskuntavaalitavoitteet 2023

Suomen musiikkioppilaitosten liitto on mukana TPO-liiton ja sen jäsenjärjestöjen sekä Suomen konservatorioliiton yhteisessä eduskuntavaaliohjelmassa. Osana taiteen perusopetuksen rikasta kenttää tavoittelemme vaaleissa näkyvyyttä ja keskusteluja teemoille jotka koskevat kaikkea sitä hyvää, jota moninainen taide-, kulttuuri- ja musiikkikasvatus voi Suomelle tarjota. Tässä ohjelmassa keskitymme musiikkioppilaitosten näkökulmaan. Lähtökohtamme on, että jokaisella on oikeus musiikkiin.

1. Musiikkikasvatuksen merkityksen tunnustaminen

Mitä:

Musiikki on kulttuurinen perusoikeus, jonka piiriin pääsemisen tulisi olla mahdollista jokaiselle lapselle ja nuorelle. Musiikilla on merkittäviä hyötyjä yksilöille, yhteisöille ja yhteiskunnalle: musiikki lisää hyvinvointia ja yhteenkuuluvuutta sekä luo työpaikkoja Suomeen ja tuo verotuloja kuntiin. Tutkimusten mukaan PISA-tuloksissa pärjääviä maita yhdistää korkealaatuinen taidekasvatusjärjestelmä ja taidetta harrastavilla lapsilla on keskimääräistä paremmat oppimistaidot myös muissa aineissa. Lisäksi musiikki ohjaa kriittisyyteen sekä vahvistaa media- ja kulttuurilukutaitoa antaen näin valmiuksia yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumiseen ja demokratian vahvistamiseen.

Musiikki ja musikkikasvattajat ovat tottuneet puolustamaan musiikin asemaa yhteiskunnassa. Jatkuvan puolustuskannan sijaan olisi päästävä tilanteeseen, jossa musiikin arvo tunnustettaisiin ja tunnustettaisiin laajasti.

Miten:

- Tiivistetään vuoropuhelua päättäjien kanssa.

- Nostetaan seuraavan hallitusohjelman kunnianhimon tasoa suhteessa taiteen perusopetukseen. Marinin hallitusohjelmassa on kirjaus: "Tuetaan taiteen perusopetusta." Seuraavassa hallitusohjelmassa tulisi olla kirjaus: "Vahvistetaan taiteen perusopetuksen asemaa."

2. Musiikkikasvatuksen saatavuuden ja saavutettavuuden lisääminen

Mitä:

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus musiikkiin. Jotta tämä oikeus toteutuisi täysimääräisesti, tarvitsevat musiikkioppilaitokset tukea ja yhteistyötä saatavuuden ja saavutettavuuden lisäämiseksi. Saatavuus tarkoittaa, että musiikin pariin pääsee kaikkialla Suomessa: musiikkikasvatuksen tulee olla lähipalvelu! Saavutettavuus tarkoittaa, että esimerkiksi sukupuoli, kulttuurinen tausta, asuinpaikka tai perheen taloudellinen tilanne eivät ole musiikkioppilaitoksessa opiskelun este. Saatavuuteen ja saavutettavuuteen panostaminen eivät ole vain arvovalintoja, vaan yhteiskunnallisia velvoitteita: kyse on toiminnasta, joka on yhteiskunnan rahoittamaa ja ohjaamaa.

Miten:

- Toistamme TPO-liiton ja sen jäsenjärjestöjen sekä konservatorioliiton yhteisen eduskuntavaaliohjelman tavoitteen: lisäämällä pysyvästi 5 miljoonaa valtion budjettiin voidaan lisätä taiteen perusopetuksen järjestämislupia, opetustuntikohtaista valtionosuutta ja harkinnanvaraista avustusta niille toimijoille, jotka ovat valtionosuuden ulkopuolella.
- Yhdymme Kulta ry:n tavoitteeseen nostaa kulttuuribudjetti prosenttiin valtion kokonaisbudjetista.
- Painotamme etsivän kulttuurityön merkitystä: aloitteellisella ja ennakoivalla etsivällä kulttuurityöllä vahvistetaan lasten ja nuorten tasa-arvoa lisäämällä taiteen

perusopetuksen tunnettavuutta sekä rohkaisemalla lapsia ja nuoria erilaisista taustoista toiminnan pariin ennen kuin syrjäytyminen alkaa.

3. Musiikkikasvatuksesta hyvinvoinnin vahvistaja

Mitä:

Musiikkioppilaitokset ovat osa yhteiskuntaa. Niiden toiminta ei rajoitu vain oppilaitosten seinien sisään vaan leviää seinien ulkopuolelle hyvinvointivaikutuksina, ilona ja elinvoimana. Tutkimuksen ovat osoittaneet, että musiikkikasvatus ehkäisee syrjäytymistä, vahvistaa identiteettiä, lisää osallisuutta ja empatiaa sekä vaikuttaa positiivisesti aivoihin, muistiin ja mielenterveyteen. Koska musiikkioppilaitosten toiminta tukee koko yhteiskunnan hyvinvointia, tulee niiden yhteiskunnallista roolia vahvistaa.

Miten:

Kehitetään yhteistyötä sosiaalitoimien, sairaaloiden, päiväkotien, vanhustenhuollon, kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa.

4. Resurssit kuntoon

Mitä:

Korona-aika osoitti, että taiteen, kulttuurin ja musiikin on taisteltava jatkuvasti olemisensa edellytyksistä. Puolustuskannalla oleminen ja leikkausuhan alla eläminen on raskasta ja kielii arvostuksen puutteessa. Sille haluamme pisteen.

Korona ajoi musiikkioppilaitoksia haastavaan tilanteeseen ja lisäsi lasten ja nuorten pahoinvointia sekä keskinäistä eriarvoisuutta. Koronan jälkeisessä jälleenrakennuksessa musiikkioppilaitoksilla on huomattava rooli: ne toimivat kulttuuri- ja hyvinvointikeskuksina ympäri Suomen, ja niiden piirissä on jopa 63000 lasta ja nuorta. Turvaamalla musiikkioppilaitosten resurssit varmistetaan, että yhä useamman lapsen ja nuoren oikeus musiikkiin toteutuu. Samalla turvataan musiikkioppilaitosten toimintaedellytykset mahdollisten uusien pandemia-aaltojen varalta.

Miten:

Toiminnan jatkuvuuden ja pitkäjänteisen kehittämisen varmistamiseksi tarvitaan työrauha. Se tarkoittaa, että toimintaedellytykset turvataan ja leikkausten sijaan toimintaan panostetaan – sekä sanoissa että teoissa.

Lähteitä:

Bamfort, A. 2006. *The Wow Factor. Global research compendium on the impact of the arts in education.* Waxmann.

DeNora, T. 2000. *Music in everyday life.* Cambridge University Press.

Fancourt, D. & Finn, S. 2019. *What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review.* Nordic Journal of Arts, Culture and Health, 2(1).

Juntunen, M-L. & Kivijärvi, S. 2019. *Opetuksen saavutettavuuden lisääminen taiteen perusopetusta antavissa oppilaitoksissa.* Finnish Journal of Music Education, 22(1&2).

Nussbaum, M. C. 2010. *Taloukasvua tärkeämpää. Miksi demokratia tarvitsee humanistista sivistystä.* Gaudeamus.

Saarikivi, K. 2022. *Augmented maturation of executive functions in musically trained children and adolescents*. Unigrafia.

Turpeinen, I., Juntunen, M-L. & Kamensky, H. 2019. *Toimenpidesuositus: Etsivä kulttuurityö lisää lasten ja nuorten kulttuurista osallisuutta*. <https://www.artsequal.fi/fi/-/toimenpidesuositus-etsiva%CC%88-kulttuurityo%CC%88-lisa%CC%88a%CC%88-lasten-ja-nuorten-kulttuurista-osallisuutta/2.0>